

**Underwisning för ett ungt fruentimmer, som
geck in i världen. Afsatt ifrån fransöskan.
Upsala, tryckt hos Johan Edman, kongl.
acad. boktryckare, 1768.**

Uppsala
1768

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

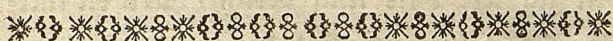
- <http://search.books2ebooks.eu/>

UNDERVISNING

Sr. Saml
Under
Ung.
(P)
1700-1829
1768

Undervisning
För ett Ungt Fruentimmer,
Som geck in i världen.

Affatt ifrån Fransöfkan.

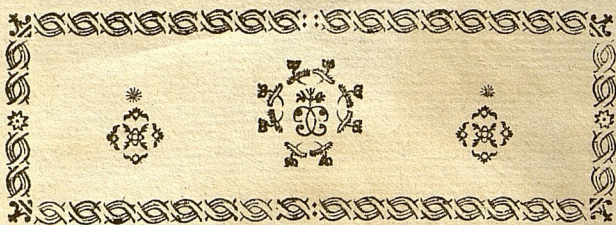

U P S A L A,

Tryckt hos JOHAN EDMAN, Kongl. Acad.

Boktryckare, 1768.

Sär äro några påminnelser, som jag har att Er meddela. Thet är wäl icke rätta sättet att behaga, och man roar föga, när man ej kommer fram med annat än lexor. Jag hade ock håller tegat, eller skickat till Er några små wisor, om jag icke haft mig bekant, huru en lycklig födsel har uti Ert hjerta förekommet mina föreställningar. Tillåt förthen skull, att these rader hjelpa Er på then wägen, Ni har att genomwandra. I the blomstrande åren, i hwilka Ni nu ingår, låra många nog, mig förutan, willja roa Er, men få torde göra sig någon möda med Er underwisning.

Begynn i dag ett lopp af en ansenlig
 åralängd, i förhoppning om sälla öden
 under Er tillwärt. Ett glättigt sinne upp-
 lifwe Eder ungdom. Thet kläder illa wid
 femton år, att wara ängslig och tankfull.
 Men will Ni länge wara lycklig, så tillståd
 Edra begär allenast the oskyldiga natu-
 rens nöjen.

Ni har icke af nöden, att jag sysselsät-
 ter mig med att wisa, hwilken then strän-
 ge lagen är, som befaller Er att wara är-
 bar. Thet blodet, hwaraf Ni leder Ert
 ursprung, lærer göra thet bättre, än jag
 förmår. Thetta enwäldiga budet tål in-
 gen förändring, och åran, then skarpe do-
 maren, wakar theröfwer med så mycken
 sorgfällighet, att hon sakfäller Er på the
 minsta anledningar.

Undwik i Edert tal både thet högtraf-
 wande och thet låga. Edra ord warre äfwen

så otwungne, som Eder klädebonad. En ädel enfaldighet utgöre theras prydnad och rikedom. The qwinnor, som äro nog dristige för att späcka sin wältalighet med lärda ordalag, wisa themed snarare sin ärelystnad än sin witterhet.

Undfly alla stickord, som röra nästans döma, och roa aldrig Ert sällskap med sådant skämt, som kan göra Er blygsamhet mistänkd. Om orden äro våra tankars afbild, så tillse, hwad wettigt folk af slika utlätelser kan döma om Er, utan att smickra Er med hopp, att på thet lindrigaste af them blifwa bemött.

Låt aldrig en allt för sträng allvarsamhet fördöma en anständig frihet i thet talet, Ni af andra hörer. Föröka theras infall med Edra egna, och när Ni säger några, så laga, att then, som the angå, kan le theråt, äfwen så wäl som the öfrige.

Then

Den som för sin skönhets skull fått en tillbedjare, och tål hans trägenhet, bjuder förgäfves till, at af honom hållas för obarmhertig. En Karl, som rår om ett Fruentimmers öra, åger rättighet att wänta allt af henne.

Äkta Er, att Ni ej drages sidwägs af inbillning om then Manspersonens dygd, som sätter Ert hjerta i frestelse. Ni måste icke wänja thet wid en kärlig blödighet, icke ens wid en wänskap, som kan wara oskyldig. I en slik handel är hedren illa bewarad. Låt Er thesfore i thetta angelagna målet icke öfverrumpla. En så öm och tillika återhållsam wän är wida wägnar farligare, än en förklarad älskare.

Jag förbjuder icke ett sedigt Fruentimmer, att hafwa någon liten omsorg för sin fågring. Thet wore en otacksamhet, att wårdslösa the goswor, then Högste

ste hos oss nedlagt. Men så framt Ni
 åstundar, att hållas för dygdig, så tag
 then lärdomen till godo, att en allt för
 stor sorgfällighet om thenna förmonens bi-
 behållande, är ett oswikeligt wittne, att
 man theraf gör något olofligt bruk.

Then som utan skilnad utöser beröm
 på hwar och en förekommande, gör icke
 allenast ingen heder åt någon människa,
 utan wanhedrar tillika sitt eget omdöme.
 Men jag råder therhos, att Ni å andra
 sidan aldrig med owänslighet kringfår an-
 dras namn och blottar theras swagheter,
 wäl besinnande, att nåstans fel icke böra
 tjäna till annat, än att fatta wämjelse
 för sina egna.

Framsäg alltid Er mening utan het-
 sighet, och therest så illa hånda skulle, at
 Ni, efter ett kallsinligt öfwerwägande af
 skälen både med och mot, äntå skulle haf-
 wa

wa orätt, så ware thet fjärran ifrån Er, att förswara Eder willfarelse, utan låt wid thetta tillfället andras föreställningar winna rum, och gif Edert frivilliga offer åt sanningen, eho then hälst är, som henne för Er framter.

Man bör icke vara angelägen om att utransaka andras affigter och förborgada anläggningar. Då man är nyfiken och will weta allt, är man i sanning icke lönsгод *). Om hemligheten blifwer uppenbarad emot Er willja, så dölg then, om möjligt är, med en sådan tysthet, att äfwen then, hwars oförsigtighet gjort Er förtroende theraf, kan draga i twiswel, om han samma för Er uptäckt.

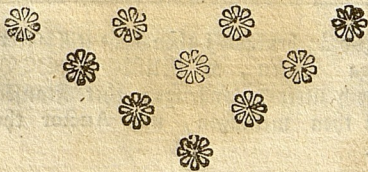
Then.

---

*) Lönsгод är brukadt i then både till saker och språk mesterliga Doken, KOMUNEN ÖYKRESEN kallad, och uttrycker fulleligen thet Franska ordet discrete, i then meningen, min Auctor thet härstådes nyttjat.

Then qwinnan, som tål, att man i hennes närvaro rosar henne för the dygder och behagligheter, hon icke äger, är ej annat, än en färgad afgud, som emottager rökoffer. Ett rättmätigt beröm har något förnöjande med sig. Men en wäl-född och ädelsinnad bör göra sig så litet nöje thet att afhöra, som mycken möda thet att förtjäna.

Bruket är en tyrann, ifrån hwilken ingen ting kan os befria. Therefore måste man lempa sig efter thes mer än underliga smak. Men ehuru then förnuf-tige nödgas lefwa under thesa orimliga lagar, är han dock aldrig then förste, thet att antaga, ej håller then sids-te, thet att aflägga.

www.books2ebooks.eu